fragmentėlis (inv. Nr. 61). Šurfo Š dalyje, 2,6–2,8 m gylyje atsidengė smėlio įžemis (H_{abs}101,40 m). Šurfo P dalyje, ties esamo namo Nr. 13a pamatu atsidengė be tvarkos sumesti į įžemyje iškastą duobę akmenys. Šis akmenų klojinys be rišamosios medžiagos, labiau primenantis krūsnį, užėmė 1,5–1,9 m ilgio plotą nuo esamo namo pamatų linijos ir buvo 68 cm giliau pamatų apatinio lygio. Jis gerai absorbavo vandenį. Manome, kad tai hidroizoliaciniais tikslais sukloti akmenys, nes gruntas šioje vietoje labai drėgnas.

R ir P kiemuose kultūrinis sluoksnis yra išlikęs tose vietose, kur nėra požeminių komunikacijų. Išsamūs jo tyrimai galėtų papildyti Vilniaus miesto istoriją. Tačiau šiuo metu tai lieka ateičiai.

Archeologiniai žvalgymai 2001 metais teritorijos tvarkymo metu

Nedidelės apimties žemės darbai vyko Š ir ŠR kiemuose. Čia iki 0,2 m gylio buvo įžeminamas žemės paviršius, įrengiamas baseinas, perstatoma atraminė sienelė, keičiamas gerbūvis. Baseinas ŠR kiemo dalyje buvo įgilintas apie 0,3 m, beveik virš esamos požeminės slėptuvės. Jo maksimalus spindulys – 3,15 m. Tiek žeminant gruntą, tiek įrengiant baseiną ir perklojant grindinio plyteles buvo stebėtas supiltinis gruntas, archeologinių radinių nerasta. Keičiant atraminę sienelę buvo surasti keli koklių fragmentėliai (XVII–XVIII a.; inv. Nr. 14–15), neišraiškingos smulkios puodų šukės.

ARCHAEOLOGICAL SURVEY AND EXPLORATION IN VILNIUS AT ŠV. JONO STREET 13 A

The area of 4.16 m² was investigated in the place of a driveway to the underground garage. The cultural layers of the 15th–16th centuries with tile fragments, household pottery sherds, remnants of a foundation of a former wooden building were found.

ŽVALGOMIEJI ARCHEOLOGINIAI TYRIMAI VILNIUJE, BUV. EVANGELIKŲ (LIUTERONŲ – REFORMATŲ) KAPINIŲ TERITORIJOJE

Daiva LUCHTANIENĖ

2001 m. spalio–lapkričio mėn. buvo vykdomi žvalgomieji archeologiniai tyrimai buv. evangelikų (liuteronų–reformatų) kapinių teritorijoje. Archeologiniai radiniai registruoti metrika „V., 2001, K. Kalinausko g. 21, Šr. 1, 2–4“.

Žvalgomųjų archeologinių tyrimų metu buvo kasami 4 šurfai P dabartinio parko dalyje, ištirtas 15,5 m² plotas. 3 šurfai (1–3) buvo iškasti už Santuokų rūmų (K. Kalinausko g. Nr. 21) Š fasado, ties asfaltuotos aikštelės riba. Šurfas 4 buvo kasamas į R nuo koplytėlės, už vakarinio Santuokų rūmų fasado.

Šurfas 1. Kasant šį šurfą nesuardytos struktūros kultūrinio sluoksnio neaptikta. Jame surasti trys smulkūs žmogaus skeleto kauliukai, XV–XIX a. archeologinių radi-

nių – ąsočių, puodų, lėkščių (S. T. Kuznecovo porceliano), krosnių koklių šukių, stiklinių butelių dugnų fragmentų. Registruoti išraiškingiausi molinių indų ir vienas koklio fragmentas bei įsegamas sovietmečio laikotarpio ženkliukas. Šie radiniai veikiausiai atvežti su gruntu iš kitos Vilniaus senamiesčio vietos.

Šurfas 2. Šiame šurfe taip pat neaptikta nesuardytos struktūros kultūrinio sluoksnio. Jame buvo gausu smulkių statybinių griuvenų, akmenų, medžių šaknų, pasitaikė pavienių žmogaus skeleto kaulų. Maždaug 1m gylyje atsidengė nevienalytis judinto smėlio tarpsluoksnis, po kuriuo buvo aptikta nemažai žmonių kaulų. Jie koncentravosi tarp klevo šaknų R šurfo dalyje. Kaulai sujaukti, nesudaro vientiso kapo. Tarp jų aptiktos 8 kaukolės be apatinių žandikaulių. Taip pat įvairiose šurfo vietose ir gyliuose buvo surasta plačios chronologijos archeologinių radinių – buitinės keramikos šukių, datuojamų XVII–XX a., rusiška moneta. Pastaroji trijų kapeikų nominalo moneta su 1851 m. data yra gerai išlikusi (inv. Nr. 6). Įžemis – rusvas žvyras 1,3 m gylyje.

Šurfas 3. Šio šurfo Š dalyje, 0,8 m gylyje buvo aptiktas kriptos skliautas, mūrytas iš šviesiai geltonų plytų, rištų kalkių skiediniu. Plytų dydžiai: 27x13,7x6,5 cm, 27,7x13,5x6,2 cm. Kriptos skliauto nuolydis – į P, apačia nepasiekta. Kripta užima 0,6 m ilgio plotą nuo Š šurfo kraštinės, orientuota R–V kryptimi. Kasant šurfą archeologinių radinių aptikta nedaug. Surastos kelios smulkios neaiškaus datavimo šukelės bei cinkuotas karsto apkalo fragmentas. Surasta taip pat keletas smulkių žmogaus skeleto kaulų. Įžemis, į kurį įkasta minėta kripta, yra smulkus žvyras, pasiektas 1,3 m gylyje.

Šurfas 4. Šio šurfo R dalyje, 30–35 cm gylyje buvo aptiktos mūrinio pamato liekanos. Šurfe jos sudarė stačiakampį, užėmė 1,8 m ilgio plotą į V nuo R sienelės. Pamatas mūrytas iš lauko akmenų, rištų trapiu, rupiu gelsvu kalkių skiediniu. Fiksuotas R krašto storis – 28 cm. Pamato paskirtis neaiški, veikiausiai tai paminklinio akmens pamato liekanos. Archeologinių radinių, žmogaus skeleto kaulų nei tarp pamato fragmentų, nei likusioje šurfo dalyje neaptikta. Įžemis – smulkus žvyras, pasiektas šurfo centrinėje dalyje, 1,3 m gylyje.

ARCHAEOLOGICAL SURVEY IN VILNIUS IN THE TERRITORY OF THE FORMER CEMETERY OF EVANGELICS (LUTHERANS – REFORMATS)

In the territory of the former Evangelics cemetery, 4 test pits were excavated and the area of 15.5 m^2 was investigated. Some fragments of human skeletons, sherds of household pottery and tiles, as well as the remnants of a crypt vault and of a house foundation were found.